

7/12784

E.16 67

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.1.GİB.0.65.13/610-1209

Konu: Yazılı Soru Önergesi

04.01-2013-309

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00/95947 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Prof. Dr. Oğuz OYAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/12784 esas no.lu soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile iktisadi kamu kuruluşları kurumlar vergisi mükellefiyeti kapsamına alınmışlardır. Aynı Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasında, iktisadi kamu kuruluşlarının kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal ve hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin (2.3.1.) bölümünde, iktisadi kamu kuruluşunun ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, bu Tebliğin "2.4. Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğin (2.4.) bölümünde de iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliğinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesinin, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği ifade edilmiştir.

İktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir

1/3

ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekmektedir.

Buna göre, Belediyelerin tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamaktadır. Ancak, devamlılık arz eden ticari, sınaî veya zirai nitelikte bir faaliyetinin bulunması, diğer bir ifadeyle bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifası gibi bir faaliyetinin bulunması halinde iktisadi kamu kuruluşunun varlığı kabul edilecektir. Belediyelerce yapılan söz konusu faaliyetlerin herhangi bir bedel alınmaksızın yerine getirmesi halinde ise kurumlar vergisi mükellefiyeti doğmayacaktır. Ancak, bahsi geçen hizmetlerin bir bedel karşılığı gerçekleştirilmesi halinde oluşacak olan iktisadi kamu müessesesi nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi ve mükellefiyetle ilgili ödevlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, anılan Kanunun 4 üncü maddesinin (a) ve (b) bendinde kurumlar vergisinden muaf olan kurumlar sayılmış olup, önergede belirtilen faaliyetleri yürüten kurumlar anılan bentlerde zikredilmediğinden, bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde de Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, önergenin 5 inci maddesinde belirtilen şekilde bir uygulama bulunmamaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde, bu madde de yazılı mal ve hakların sahipleri, mutasarrıfları, zilyedleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratların gayrimenkul sermaye iradı olduğu hüküm altına alınmış olup anılan maddede yer alan mal ve hakların, aynı Kanunun 94 üncü maddesinde sayılanlar tarafından kiralanması halinde, bunlar tarafından kira bedeli olarak ödenen ve elde eden yönünden gayrimenkul sermaye iradı sayılan ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılması esası getirilmiştir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin 15.3.2.4. bölümünde ise devlete, özel idarelere, belediyelere ve köylere ait taşınmazların kiralanması karşılığında, anılan kurumlara yapılan kira ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılmayacağı açıklanmıştır.

Buna göre, Belediyelerin tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefi olmamakla birlikte devamlılık arz eden ticari, sınaî veya zirai nitelikte bir faaliyetinin bulunması veya işletme hakkının devrini de içeren kiralamar yapmaları halinde belediye tüzel kişiliğine ait veya bağlı oluşacak iktisadi işletmelerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Öte yandan, belediyelere ait gayrimenkullerin kuru mülkiyet kiralaması şeklinde gerçekleştirilmesi halinde ise bu kiralamar nedeniyle belediyelere ödenecek kira bedelleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Ayrıca, yukarıda belirtilen hususlara ilişkin olarak her hangi bir belediyeye vergi kanunları dışında ayırımcı bir uygulama yapılması da söz konusu değildir.

Diğer taraftan, 01.08.2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6009 sayılı Kanun ve 10.07.2011 tarih ve 27990 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 646 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile vergi incelemelerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu kapsamda vergi incelemeleri, Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesi kapsamında vergi mahremiyeti ilkesini esas alarak mükellef haklarını korumaya dayalı, mükellef ayrımı yapılmaksızın tüm mükellefleri kavrayacak şekilde belli risk analizleri sonucunda oluşturulan veriler kapsamında yerine getirilmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı